

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода”: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВЕРТАЮТЬСЯ ДО КУПНА „ЗА ГОТІВКУ”

ВАШИНГТОН. — Сенатор Питмен заявив у сенаті, що він і його однодумці рішили занехати в своїм проекті зміну неутрального закону клявзулю про три-місячні кредити для купуючих зброю в Америці. Їх проект тепер такий, що кожна чужа держава, що купує в Америці зброю, амуніцію й інші військові продукти, має відразу платити готівку і собі ці продукти забрати у власних кораблях. Відносно перевозу, то також трохи змінено проект зміни, а саме, дозволено американським кораблям довозити військові продукти до таких воюючих країн, які не лежать у небезпечній смузі, як ось Канада, Австралія, Нова Зеландія, Полуднева Африка і т. п.

Зацікавлення до неутрального закону тепер у сенаті дуже зросло. Так мало сенаторів приходило на наради, що не можна навіть перевести якоїсь ухвали, бо бракує кворуму, приписаного законом. Три рази треба було телефонувати, або розсилати писемців до сенаторів, щоб вони прийшли й перевели одну ухвалу. Все таки дебата над неутральною законом деколи зазначається гострими виступами деяких сенаторів. Сенатор Кларк здивував привних своїм гострим виступом проти Англії й Франції, та назвав ті держави „агресорами”. Він сказав, що Гітлер зробив пропозицію миру і обіцяв відбудувати Польщу в її етнікографічних границях, без українців і білорусів, які до Польщі не належать, але Англія і Франція категорично відкинули ту пропозицію і навіть не взяли її під увагу. Це ставить їх у категорію „агресорів”, говорив Кларк. А далі він сказав іще дивнішу річ, а саме, що він собі не бажає програти Німеччині, бо колиб Німеччина програла, то ціла Європа буде залита комунізмом.

ДЖАН ЛУІС РОБИТЬ ЧИСТКУ З КОМУНІСТІВ.

ВАШИНГТОН. — Голова Конгресу Промислової Організації, Джан Луїс, заявив, що тепер він візьметься до енергійної чистки з комуністичних елементів, які вступили у його юнію на різні провідні позиції. Він уже здавна хотів перевести таку чистку, але шойно пакт Гітлера-Сталіна, що здемаксував комуністів, дав йому до цього добру нагоду.

НЕМА СУБМАРИН НА КАРИБІЙСЬКОМУ МОРІ.

САН ГУАН. — Командант американського летунського ескадрону, що має за завдання при помочі літаків наглядати над цілим Карабійським морем за чужими суднами і субмаринами, Стівен Кук, заявив, що хоч його ескадрон цілий місяць патрулює це море і пильно слідкує, чи нема де субмарини, то ні разу не зазірнув чогось подібного. А його літаки покривають тисячі квадратних миль щодня. Супроти того він висказав своє переконання, що всупереч вісткам таких субмарин на Карабійським морі нема.

ВИПУСТИЛИ БІЛІНГСА.

САН ФРАНСІСКО. — Губернатор Каліфорнії, Олсон, дорожого ласки увільнив із тюрми Ворена Білінгса, що в 1916 році, разом з відомим Томою Мунієм, був засуджений на довічне в'язницю за підложення бомби в часі „Дня Приготування”, внаслідок чого згинуло кілька тисяч осіб, а кілька десятків було ранених. Білінгс, був тим, що довозив динаміт. Але оборонявся на суді тим, що він не знав, що робить. Олсон своє рішення піддав під огляд стейтового найвищого суду, який більшістю голосів згодився на це.

ПРИХАЛИ ДВА ЧУЖІ КОРАБЛІ.

НЮ ЙОРК. — До ньюорського порту приїхали два чужі кораблі: „Камероні”, англійський корабель, і „Де Грас”, французький. Вони привезли 990 пасажирів, серед них кілька десятків американців. Оба кораблі приїхали без заповідження. Також оба були помальовані на сіро, щоб заховуватись перед субмаринами. Капітан „Камероні” сказав, що англійські військові кораблі не ескортували їх. Бо англійська адміраліяція правдоподібно здогадалася про те, що до Америки та Канади поуставляла сталі патрулі. Оба згадані кораблі були озброєні гарматами. Серед пасажирів знаходився французький виховник Ернест Димне, а також одна родина з Львова — Михайло Мартин з жінкою і п'ятьма дітьми, які були на „Атені”, коли її затоплено, та вийшли всі щасливо з цього нещастя.

ЗАСУДИЛИ ЗА ОБМАНСТВА.

САН АНТОНІО (Тексас). — Лава присяглих узнала винуватими посаджика міста Сан Антоніо, Морія Маверика і його кількох співробітників, за те, що поповнювали проступки підчас своїх виборів. Маверик і його товариші належали до так званих „лібералів”. Коли він став посаджиком, то знищив політичну машину, що ставила йому опір. Але рештки цієї машини слідували за ним пильно, поки не знайшли проступків з його боку.

ЛУ ГЕРІНГ УРЯДНИКОМ

НЮ ЙОРК. — Лу Герінг, відомий американський бейсбольний гравець та ідол мільйонів прихильників цього спорту, став тепер урядником. Його діткнув „дитячий параліз” і він мусів покинути свій спорт. Посадник Ля Гвардія назначив його до міського „пароль борду”, „улаштовуючого комі-

тету”, який розглядає проханні в'язнів, щоб їм за добре поведіння простили кару та випустили на волю. В цій комітеті треба більше чесноти, ніж знання права. Тому Ля Гвардія, назначуючи Герінга на ту посаду, сказав, що він добре виявиться з своїх обов'язків.

ЛЯ ГВАРДІЯ ЗАПРОШУЄ ФІЛЬМОВИХ ВИРІБНИКІВ

НЮ ЙОРК. — На конвенції фільмових виробників посаджик Ля Гвардія виголосив промову, в якій запрошував фільмових виробників, щоб вони назавд вертались до Ню Йорку, де вони почали колись були вироблювати фільми. Описав, внаслідок погоди, вони пі-

шли до Каліфорнії. Але тепер фільмова техніка так поступила вперед, що майже всі сцени можна знімати в нутрі студії. Щодо терену, то на сході можна також знімати ліси, гори, полонини, озера, і т. п. „Отож чому не вертатись?” — говорив щиро посаджик.

5,000 АПЛІКАТОК НА 20 ПОСАД

НЮ ЙОРК. — П'ять тисяч дівчат зголосились на 20 відкритих посад служити як дівчачки на пасажирських літаках. З того прийнято 80, а 80 записано як тих, що прийдуть на чергу при першій відкритті посади.

НЕДОСТАЧА ФАХОВИХ РОБІТНИКІВ

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Фабрики в промислових округах Олбані, Ютики, Сиракуз, Рочестеру, Бюфало й Бінгемтону подають промислового бюру при стейтовій уряді про недостачу фахових робітників, головню для виробу машин і знаряддя.

„ДОСКОНАЛЕ” ЗАТІМНІННЯ МІСЯЦЯ

Гарвардська обсерваторія подає, що 27 жовтня вночі буде видно в цілій майже північній Америці „досконале” затіміння місяця. Майже 99 процентів поверхні місяця, відної з землі, буде закриті тінною землею. Затіміння буде надзвичайно довге, бо триватиме 3 години і 24 хвилини. Почнеться в 11 год. і 54 хвилини вечором (східного одного стайного часу). До того місяць тоді буде високо на небі.

„СКУПІ” ШОТЛЯНДЦІ

ЛОНДОН. — Часописи, описуючи наїзд німецьких летунів на Ферт оф Форт, розповідають, як шотляндці кидали на вибухлі бомби і збирали відламки, коли вони ще були такі гарячі, що можна було собі добре попекти руки. Інші поплили лодками на місця, де вибухали бомби і збирали рибу, що погинула від вибухів.

КАЖУТЬ, ЩО ПОЛЬЩА ПРИСЛУЖИЛАСЯ

ЛОНДОН. — Воєнне міністерство подає, що це не є правдою, що оголошує „німецька пропаганда”, будьтоб альянти кинули Польщу на жертву. Міністерство твердить, що Німеччина втратила в капані проти Польщі коло 150,000 жовнів як ранених і вбитих, а також велике число пов-

ВИСИЛАЮТЬ ГЕНЕРАЛА ГАЛЕСА ДО АМЕРИКИ

ЛОНДОН. — Генерал Йосиф Галер, відомий як організування польської армії в Франції з польських імігрантів, головню з американських, хоче тепер перерести те саме, що переводив у 1918 і 1919 році. Тоді, як відомо, кийув він ту армію, організовану за гроші альянтів, проти українських військ, що боронили Західну Україну. Тепер має він уда-

В. МАДЯРСЬКІНІ НЕСПОКОІ

БУДАПЕШТ. — Заарештовано 140 осіб, підозрілих у підготові державного замаху і намаганні вимордувати 17 послів. Арештовані мають бути членами нацистичного „Легіону Смерті”.

БАНДИТ БЕРЕ ЛИШЕ \$2

Походжаючи в полудне по насаджений деревами вулиці Вашингтон-Евено в Гартсдейл, Ню Йорк, пані Лі Вино нагло станула перед молодим замаскованим грабіжником з револьвером у руці. Вона віддала йому свою мошонку з 10 доларами. Розбишак взяв з цього два долари, а решту віддав. Ограблена повідомила поліцію, котра негайно взялася за розслід. Знаючи про молодість грабіжника, вона поглянула на шкідливі рекорди з того дня й стала допитуватись одного 13-літнього хлопця, що в той день не був у школі. Сконфронтований з ограбленою він признався до грабіжу. Кавав, що потребував два долари на дарунок на уродини своєї сестри. Револьвер був батьків. Його задержано в арештах до розправи в дитячій суді.

МАДЯРИ ПОБОЮЮТЬСЯ ВТРАТИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

БУДАПЕШТ. — З Будапешту виїхала до Москви тайна мадярська місія. У зв'язку з тим кружляють погородки, що Совети намагаються забрати від Румунії Басарабію, а від Мадярщини Карпатську Україну. Подують, що на советсько-мадярській границі є вже згромаджені більші військові советські сили, стягнені з Сибіру. Кажуть, що Совети натискають у такий самий спосіб, як це зробили в Польщі, себто домагаються „звільнення гноблених братів українців”.

ПЕВНІ, ЩО КАРПАТСЬКА УКРАЇНА ВІДИЙДЕ ДО СОВЕТІВ.

ПРАГА. — Тут панує переконання, що Карпатська Україна не останется при Мадярщині, а буде прилучена до Советів, і то вже впродовж короткого часу.

ПРИГАДАЛИ СОБИ МЕНШИННИ, АЛЕ ЧИ НЕ ЗАПІЗНО?

ЛОНДОН. — Пишуть, що в розмовах між британським прем'єром Чеймберліном і новим польським міністром закордонних справ, Залеським, була обговорена справа нової Польщі. При цьому підкреслюють, що в проекті відбудови, з яким виступлять Франція й Англія, уже цілком „певно” будуть узглядені „інтереси національних меншин”.

ВИБИРАТИ КОМУНІСТІВ, А НЕ „ФАШИСТІВ”.

МОСКВА. — Виборча акція на західно-українських землях у повному розгарі. Комуністичні агітатори взивають населення вибирати самих ширших комуністів, щоб таким чином скінчити цілковито з ріжними „фашистськими” почуваннями.

НІБИЩЕ ВОЮЮТЬ.

ПАРИЖ. — Польські урядові комунікати подають, що в польських батгах і в Карпатах є ще польські партизанські відділи, що зводять боротьбу з советськими „фашистами”.

БУЛА ЗБРОЯ, АЛЕ НІ ДО ЧОГО.

БЕРЛІН. — Нацисти беруться робити виставу з свого походу на Польщу. В музеї показуватимуть між іншим польську зброю, що, як тепер показується, походила з ріжних країн, була перестаріла і не надавалась до модерної війни.

ГІРКА ДОЛЯ СМІГЛО-РИДЗА.

БУКАРЕШТ. — Довголітнього польського „героя”, маршала Сміглі-Ридза, мусили тепер румунські власті перенести до іншого місця для дальшого інтернування. В Крайові, де він досі перебував, не міг він довше видержати, бо інші польські офіцери йому дошкулювали і відносились до нього з погордою.

ХАЙ ЖИВЕ ТОВАРИШ СТАЛІН...

БЕРН (Швайцарія). — „Ное Бернер Цайтунг” подає від свого кореспондента, що перебуває на західно-українських землях, що всюди, куди він переїжджає, чують по містах і містечках, як з голосників вигукують: „Хай живе товариш Сталін, геніальний батько і вождь народу”.

БОМБАРДУВАЛИ МОРСЬКУ БАЗУ В ШОТЛЯНДІ.

ЛОНДОН. — У тому місці, де 21 листопада 1918 року німці здавали свою флоту англійцям, перебували німецькі летуни бомбардувати англійські кораблі. Було це в місцевості Росит, у заливі Ферт оф Форт, в Шотляндії. Було коло 15 німецьких бомбовиків. Певного числа ніхто не знає. Летуни хотіли знищити стоячі в пристані кораблі, а в першу чергу величавий міст Форт Брідж, що побудований у 1889 році коштом \$16,000,000. Кажуть, що летуни спускались цілком низько, а дехто твердить, що один літак перелетів попід міст. Та більшість бомб упала в воду. Все таки німецьким летунам вдалось ушкодити трохи три військові кораблі: Савтгемптон, Едінбург і Могок. На тих кораблях поранено 35 моряків. Убитих було 15 осіб. Німці втратили мабуть певно 4 літаки. Були вбиті й німецькі летуни. Кількох вирятують. Між убитими британцями є командант корабля „Могок”.

НА ЗАХОДІ ПОВАЖНІША „РУХАНКА”.

ПАРИЖ. — Французькі комунікати стверджують, що вже на західному фронті не є так, як бувало. Німці зачали атакувати і в деяких місцях посунулись вперед, себто відібрали французам ті місця, які вони забрали передше. Навіть вдалось раз німцям увійти в французьке пограничне село, але звідтам були зараз виперті. Преса подає, що німці поступають досить „газардово”, не зважаючи на належну охорону, що виглядає на легкомудрість. Тимто й мали значні втрати. З цього заключають, що це є вступ до більшої офензиви. При тому підкреслюють, що наступ на західному фронті відбувався саме в тому самому часі, коли німецькі летуни бомбардували пристань у Шотляндії, де битва між англійськими і німецькими летунами тривала яких півтори години. Німецькі втрати цього наступу обчислюють так: коло 1,000 осіб покалічених чи вбитих і знищення 20 повзів наслідком вибуху мін.

ВИРЯТУВАЛИ З ТОРПЕДОВАНОГО КОРАБЛЯ.

Французькі родини, що їх англійські моряки вирятували з потопаного французького корабля „Бретань”, котрий затопили німецькі підводні човни. Британський військовий корабель забрав їх до Плімуту.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожен зміну адреси платиться 10 центів.

В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. "Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Соколу: BErgen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА ЧОРНЕ МОРЕ

Тоді, коли світ задивився на так званий західний фронт, де проти себе сперлися Німеччина з одного, а Франція й Англія з другого боку, на сході Європи відбуваються речі, які для загального бігу історії можуть мати багато даліше йдучі наслідки, ніж події на заході. Явними признаками цих перемін є турецько-російські переговори, а скритими — вістки про пересування великих російських військ на Кавказ.

Ці переміни можна характеризувати одною фразою: боротьба за Чорне море. За опанування цього моря велася боротьба від таких давніх часів, як далеко сягає людська пам'ять. За опанування його старалися колись старинні греки, а потім старинні римляни. Коли над Чорним морем осіли слов'яни, вони старалися його опанувати. Коли закрила київська держава, вона старалася панувати над Чорним морем та всіх сил добувала, щоби боронити доступу до нього, як азійські кочовики відралися на степи між Києвом і морем. З часом турецька імперія стала панувати над Чорним морем, а проти цього панування кинула визов Польща, що за Ягеллонів мала аспірації сягати від Балтики до Чорного моря. Український народ за козащини відбивав на один бік турків, а на другий бік поляків.

Переяславський договір відкрив похід на Чорне море для Московщини. Росія перемогла Україну, потім Польщу, а далі стала зводити Туреччину до становища імперії до становища малої держави.

Чорне море важке для всіх народів на південно-сході Європи, бо це одинокі морське оточення для цієї великої території з Середземним морем, а через нього з Атлантикою, а тепер і з Індійським океаном. Туреччина була на перешкоді для всіх тих, що йшли над Чорним морем, бо вона захопила в своє посідання вузькі проливи між Чорним і Середземним морем, завдяки в цей спосіб контролю над водною дорогою з Чорного моря в широкий світ. Росія хотіла добути ці проливи, бо російські порти на Балтику, це вікно, прорубане царем Петром в Європу, замерзали зимою. Щоб запанувати над цими проливами, Росія відірвала від Туреччини одну країну на Балкані за другою й піддавала їх під свою вплив. Цій політиці спершу ставила опір Австрія з допомогою Німеччини. По їх розгромі в світовій війні найбільший опір могли поставити Україна й держава Кавказу. Хоча ці держави упали під ударами Польщі, Росії й альянтів, балканські держави, піддані альянтами, не піддалися під впливи Росії. Коли ж нацистична Німеччина знищила на Балкані впливи альянтів, вона відкрила на всю ширину ворота для походу російських впливів на Балкан, а тим самим для опанування всіх берегів Чорного моря й проливів з Чорного моря в Середземне.

Це є остаточна ціль російської експансії на Балкан, російської політики супроти Румунії, Туреччини й очевидно України й Кавказу. Не має вона нічого спільного ні з програмою суспільної революції, ні з програмою самовизначення народів. Просто стара імперіалістична політика царів чистої води.

Омелян Волосянський.

ПАН ОТАМАН ЛОВИТЬ ЩУКУ

Весною 1916. р. по повороті з шпиталю приділено мене до служби у вишколі У.С.С. в Липиці Долишній, якого командантом був покійний генерал, а тоді ще отаман М. Тарнавський.

Ранню весною, як лише сонечко трошки пригріло, мене, як запаленого рибаків, потянуло щось над каламутну Нарайку "вилати" за місяцями на рибу. З довгою тягучою в руках чинилорив а берегами річки, міряючи глибину. Та надії не було великої. Нарайка показувалась неглибокою річкою, так, що сподіватися більшої риби годі було.

І при цьому "нипанні" несподівано наткнувся я на от. Тарнавського. Оболочений був він так, як і також мав тичку в руках.

— Що ви тут робите, підхорунжий? — спитав він мене.

— Голошу слухання, пане отамане, що шукаю місця на рибу, — відповів я трохи збентежений.

Отаман усміхнувся й сказав:

— Но, то ходім разом шукати. Так наважалася перша ніточка нашої спільної рибачки? — дружи, яка ніколи не знає ріжниць, ні віку, ні військового ступіня.

І так, ніякого вже разом, забрали ми болотистими сіножатями аж під Свистільниками, де стрінули над річкою ще третього, запаленого рибаків, от. Р., з кадри У.С.С. у Свистільниках.

Під Свистільниками зпід східного берега долини Нарайки витікає джерело й твояжить на сіножаті невелике, кругле, "Око", широке яких 10—12 метрів у промірі. Вода в цьому Оці студена, джерельна, не видно у воді ні риби, ні ніякої рибки. З країв берега в Оці неглибоко, та на середині глибина доходить до 2 метрів. Люди вживають цю воду навіть до пиття й гонять там погони худоби. Око це є злучене з річкою густо зарослими стругами, а якщо буває більше води в річці, то доходить вона до Ока.

ОСТАННІ ВІСТКИ З ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

Реєструємо далі звістки, дуже скупі, що доходять до нас із Західної України.

Як і треба було сподіватися, багато української інтелігенції вже зазнало большевицької визини. Самі большевики досить загально проголосили, що вони заарештували "націоналістів з УНДО, які продавали український народ полякам". Але ніхто ще не знає точно, кого саме заарештовано. Думаю, що за кілька днів це вже буде точно відомо. В Німеччині, як доносять з'являються чисельні віткати, яких нараховують до трьох тисяч, що вже зможуть дати вичерпні відомості. Серед утікачів знаходиться старий Степан Шухевич, відомий український оборонець у польських процесах над націоналістами та автор цікавих спогадів з часів першої українсько-большевицької війни. Далі є між ними Кедрин (Іван Рудницький), журналіст і редактор львівського "Діла". Є також і Дмитро Донцов, видавець і редактор "Вісника". Українських утікачів забирають німці до концентраційних таборів. Наші інституції та організації в Німеччині, що ще можуть існувати, зажали виходити з тими збіганнями в зв'язки, щоб виявити скільки утікачів, і хто вони, а також щоби по можливості облекшити їхню долю. В цій меті організовується спеціальний комітет, на чолі якого має стати Бандера, звільнений з Брест-Литовської визини, де мав сидіти до смерті за підготування замаху на міністра Перацького. Звільнено багато інших наших політичних в'язнів, що сиділи по польських в'язницях, між іншими Лебеда та Гнатківську, засуджених також по справі Перацького.

Щодо самого життя в Західній Україні, то почасті з часописів, почасті з львівського та московського радіо довідуємося таке:

Польське піміщництво та польських колоністів досить радикально перетворено, а їхні землі поконфісковано, з тим, щоби потім поділити їх між українським селянством. Такому самому поділові підлягають також церковні та монастирські землі. Церкви стоять відчинені, але священники мусили вбратися в цивільне. Большевики почали завзяту кампанію проти митрополита, обвинувачуючи його, ніби він теж "продавав український народ полякам", але справжня роля митропо-

лита в українському житті так усім добре відома, що ця злісна большевицька пропаганда не прищеплюється. Большевикам, очевидно, треба якнайбільше підважити моральний авторитет митрополита, щоб розпочати потім негайний похід проти церкви. Як зазначено, церковники не позачинали, але їх мають обкласти такими великими податками, що ніяка церква на громада не зможе їх заплачувати, і вони змусять ніби "самі" зачинитись. Поряд і одночасно з пропагандою проти старих українських авторитетів розпочато на дуже широку міру пропаганду за Москву і "премудрого Сталіна", що нібито про ніщо інше не думають, як тільки про задоволення всіх пекучих потреб українського народу та про розвиток його культури й освіти.

І так 1. вересня, в неділю, в львівському оперовому театрі відбувся концерт артистів і балету Київського оперного театру. Співав тенор (назва не розібрав) і сопран Петрушенко. Нема чого й казати, співали гарно. Голоси мають прегарні, і в радіо чути було чисельні оплески, особливо, коли Петрушенко проспівала невідомий мені досі, очевидно, новий твір невідомого мені композитора, що починалася в кожній строфі словами: "Україно, моя Україно". На другий день у тому ж театрі відбувся мітинг на честь червоної армії. Мітинг відкрив передового промовою якийсь український письменник з Радянської України (назва не розібрав), який дуже пильно перераховував усі "здобутки українства" в Советському Союзі — школи, театри, опери, розріз писемства і т. д. Уважав потрібним згадати теплим словом українських націоналістів, що не розуміють, які величезні вигоди має Україна з московського протекторату. Потім виступали з привітання представники різних місцевих пролетарських та робітничих організацій. Зрештою, цікаво відмітити, що в тому Львові, що досі вважався твердинею польщини на наших землях, тільки два чи три представники говорили по польськи, всі ж інші (чоловік 12) говорили по українськи, пильно підкреслюючи національну єдність з українським народом Радянщини. Особливо одна жінка настоювала на необхідності негайного проголошення "е-

диної української радянської республіки", щоб не було вже поділу на "Східню" і "Західню", а щоби була одна республіка, один народ, одна національна родина, "під проводом єдиного батька Сталіна". Взагалі на мітингу в усіх промовах було завжди і обов'язково дотримувано два моменти: український націоналізм і етнічний момент, "визволення частини великого українського народу від польських панів" та прославлення "великого й мудрого Сталіна". Кожна згадка про Сталіна обов'язково викликала хмару оплесків. Такий уже очевидячки, "церемонія" комуністичних зборів. Певно ніякому цареві ніколи так не кадилося, як Сталінові... Не бракувало згадки і про загальну боротьбу з капіталіз-

Польща на передодні розвалу

10. "Черкеф знову мусі биць польскон".

Яких великанських страт зазнала польщина на тій відвічно польській землі за час австрійського панування — горла кресова преса Комітету Порозумевачого. Перед століттями в греко-католицьких церквах говорили польські проповіді, русини брали участь в польських повстаннях і конспіраціях, а нині греко-католицька церква стала остоею воюючого українізму. З того одиниць висок: "черкеф знову мусі биць польскон".

Така думка могла зродитись тільки в хорій голові, мажя, що думає поглядами шляхтича XVII. ст., що пролядає три століття, зокрема 19. століття, століття відродження народів в цілій Європі. Та трудно — польський кресовий маньяк поставив собі нездійснимий фантом і йшов до нього хочби по трупи власної батьківщини.

Може й заохочувало кресового маньяка пониження православної церкви, що саме в тім році дійшло до самого дна завдяки самим православним єпископам. На підставі умови між польським урядом та православною церквою, не тільки введено польську мову в усе урядування, але теж у релігійні видавництва для народу. З винятком Волині введено всюди навчання релігії польською мовою; на Холмщині вже навіть богослуження проводили по польськи з польською перекладом всіх богослужбених книг, зладжені урядовою комісією православного єпископату.

Так один робітник заявив, що червона армія не тільки залишилась в Західній Україні, але й піде далі на визволення всього світу від капіталізму. Але такі голоси зрештою були рідкі. На червоний день наказ: забезпечити українське населення, що советський уряд не тільки не нищитиме української культури, але всіма силами її підтримуватиме. Навіть деклямовано в офіційних промовах вірші Франка ("Каменирі") та Шевченка...

Піжнимо, побачимо... Знаємо тільки одне: скільки нашому народові не говорили обіцянок, він зважав тільки на факти та на своє непереможне жадання — бути самому господарем у власній хаті.

Евген Онацький, Рим.

Не здавали собі поляки з того справи, що з греко-католицькою церквою так легко їм не піде. Боротьбу проти греко-католицької церкви спровокував таки сам творець тої мафії на українській землі, що звалася Комітет Порозумевачого, генерал Токажевський. Зажадав він, щоби польське військо брало участь у Йордані у Львові з усіма наслідками, себто, що крім участі в параді буде відіграний державний гимн "Еще Польща не згінєла". Митрополит Шептицький відмовив своєї згоди, мотивуючи, що настрої в краю є того роду, що він не ручить, як на польський гимн у часі богослуження зареагує українська людність, а до заворушення в часі богослуження він не може допустити.

Зачалася диявольська нагілка проти митрополита у вуличних демонстраціях у Львові, в соймі і т. д., бо, мовляв, він образив армію польську. Польські академіки грозили, що вб'ють митрополита. Атака проти митрополита перенеслася на цілу греко-католицьку церкву. Зачалися процеси, посилалися високі гроші кари на духовенство, духовних не пускали до школи вчити релігії, відбираючи за якінебудь дрібнички політичного характеру право навчання.

Потім посилалися процеси нібито за фальшування метрик. Коли прим. Пелехатого вписано Пелехатий, а не, як баали собі, "Пелехати", то це було фальшування. Біля 150 священників засуджено від 3 місяців до року арешту. До українських священників перестали стосувати пільгу конкордату, що священник, засуджений, має відбувати кару не в тюрмі, але в монастирі, саджано у звичайну тюрму.

По метриках процесах сталися появляти процеси за те, що греко-католицьке духовенство не поминає в Службі Божій президента Польщі, як за Австрії царя, тільки український народ, згідно зрештою з зарядженням митрополита Шептицького.

Та рівночасно по краю, особливо в пограничній смузі, почалися брутальні напади на приходства діяльніших духовних; були випадки, що відділи військові відірвали навіть до церков. Рівночасно то тут, то там стали вже й церкви відбирати на костели, де декуди традиційно був дозвіл правити латинську Службу Богу.

Василіанові о. Вігоринськьому заборонено в Добро-

ти організації української греко-католицької молоді "Ори", особливо від цього часу, коли її голова Андрій Мельник тайки виїхав за кордон. У серпні в цілій Галичині понад сто священників сиділи по тюрмах, а кількох виселено з парохій.

Щоб унеможливити митрополитові Шептицькому матеріально спомогати українські установи, постановили знищити його матеріально, обкладаючи його доходним податком у сумі 600 тисяч злотих, себто, втрое стільки, що виносять повні річні доходи митрополії.

Та рівночасно військові кола постановили організувати диверсію серед вірних, щоби розсадити її з нутра. За почастином міністра військових справ, Каспшицького, під головуством військового польського капелана о. Мюдонського, стали організувати "Зв'язок шляхти зародовей", використовуючи консервативне привязання дрібної української шляхти до своїх гербів. Ріжними матеріальними користями стягалося ту темну бідноту та задрманиючи їх, що коли вони шляхти, то певно польська, "тилько зрушона", підбурювали її до виступів проти церковної влади, щоби вона домогалася польської проповіді в церкві, польських додаткових богослужень і т. д.

У Львові такі у корпусні будинку генерала Токажевського за державні гроші стала виходити газетка "Польск Греко-католик", що домогалася виділення кількох львівських церков для збогачення поляків греко-католиків, утворення окремого греко-католицького польського єпископства; також духовної семінарії і т. д.

Рівночасно поляки стали підбихувати московських недобитків домогатися окремого "руського єпископства" для збогачення окремої "рускої" нації. Над греко-католицькою церквою в Галичині зривалася диявольська хуртовина польського шовінізму. Та слід ствердити, що до упадку Польщі українська єрархія не уступила ні на крок, а духовенство відержало ворожий натиск гідно і мужно.

Одинокою правдивою небезпечкою стали не ті "поляки греко-католики", тільки та хмара польських косяндів та "матечок", що сунули хмарою з заходу на нашу землю. Побіч людських домів тим самим способом і за ті самі громадські гроші стали косяцями будувати костюлки, а держава негайно творила нові парохії, забираючи незграбні громадський маєток (як у Синевіську Вижнім) серед розпучливих протестів цілого села на уфундування польської парохії. Завершенням тої хмари косяцків мало бути утворення польського єпископства в Станиславові, певний історичний здобуток польщини на нашій землі.

Ті косяцки мали задані в першу чергу зберегти для польщини українців латинників, що полякам майже вповні удалося. Ті бандирські відділи стісельців, що були по галицькій Україні пострахом українського населення та його установ, які раз-у-раз безкарно плондрували, це була вже молодь латинників, колись у більшості українців. Косяцолок мав стягати та побишувати польщину теж слабшим українським елементом, що пригнетений матеріально відпадав від своєї церкви, а тим способом і народ.

(Кінець буде).

ХТО ПОПИРАЄ БИЗНЕСИ,
ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В
"СВОБОДІ", ТОЙ ПОПИРАЄ "СВОБОДУ".

НА РІЖНІ ТЕМИ

ПЕРЕСЕЛЕННЯ НІМЦІВ.

Переселення соток тисяч німців з прибалтійських країн і Росії до Німеччини, що йогіми динимі започаткував націстичний уряд Німеччини, може мати далекосяглі наслідки й то не лише на німців, але й на інші народи.

Може й на українців, бо доселення з Берліну говорить, що на місце німців, що виберуться до Німеччини з Росії, мають прийти українці й білоруси з країв бувшої польської окупації, тепер під Німеччиною.

Чи мало це означати масове переселення лемків до совєтської Росії?

АРХІЕПІСКОП ПРОТИ НІМЕЧЧИН.

Заява архієпископа Отона Габсбурга, претендента на австрійський престол, що він хоче воювати з Францією проти Німеччини, є дуже характеристичною енуційцією.

Архієпископ Ото Габсбург певно вважає себе по національності німцем, хоч він і хоче відбудови Австрії. Видно, він цисує своє бажання бути цисарем Австрії так далеко, що готов навіть на війну проти держави того народу, до якого він себе причисляє. Це показує, що династичні інтереси в нього стоять понад національні.

Якби до такого наставлення не поставитися, треба підкреслити, що він не перший займає таке становище. Німеччина знала багато таких пануючих родів, що в імені своїх династичних інтересів лудилися з ворогами, проти решти Німеччини. За наполеонських воєн, наприклад, підчас боротьби німецького народу за визволення з панування Франції королі Баварії й Саксонії правильно вважалися в Наполеоні.

ЩО ЦЕ РОБИТЬ З ГІТЛЕРА?

Італійська газета „Корієре Педано“, в якій головний вплив має італійський командант повітряної флотії, Балбо, висловила гострою статтею проти Ворошилова, Сталіна, большевицької верхівки й комуністичної партії взагалі.

Називає комуністів трагічними блязнами, заводовими магіками, звірцями грубого бестяльства, живими потворами на службі найбожевільнішого й найбільше безчесного підприємства напасти, жорстоко-сти й людського приниження в історії. Заявляється при тому, що таке відношення італійців до комуністів буде все й таким останнє наді.

Стаття видно має на цілі сказати, що з того роду чинниками італійці не можуть мати ніяких звязків.

Та звязки з комуністичною Росією, й то дуже близькі, удержує тепер нацистична Німеччина, себто держава, що з усіх держав досі стояла до Італії найближче. Що ця стаття робить з Гітлера? Союзника трагічних блязнів, заводових магіків, бестій у людській подобі?

ЧОМУ? ПОЩО?

Що італійському фашистіві можна говорити такі „гострі“ слова про комуністів, ясно. Але як можна таке говорити про союзників найближчого політичного приятеля? Чейже ніхто не приложив Балбо до револьвера до грудей і не загрозив йому арештом, як не скаже таких річей. Сказав їх певно добровільно.

Отже яка ціль? Яка причина?

СПОВНИЛАСЯ ЗАПОВІДЬ ЗО ЗМІНОЮ.

Совєтська Росія, втягаючи Литву в обрій своїх впливів, обіцяє їй віддати Вильню, ко-

тре колись забрала була Польща.

Сповняється в цей спосіб порада одного швейцарського сатирика, котрий радив вирішити литовсько-польський спір за Вильню в цей спосіб, щоб віддати Литву Вильню, а Литву Польщі.

Литше що замість Польщі виступає Росія.

ЩОБ І ДРУГА СТОРОНА БУЛА ВИСЛУХАНА.

Гід радіових станцій, які розсилають промову о. Коклина в справі неутрачності, домагаються, щоб вони стільки саме часу, скільки вони дали о. Коклинові, віддали противникам о. Коклина на дання відповіді.

Між іншими відповідь о. Коклинові хоче дати монсеньор Джан Райен, професор Католицького університету Америки.

Це показує, що о. Коклин не представляє „навіть“ односторонньої опінії своєї церкви, коли такий визначний духовник зголошується проти нього говорити.

ЧОМУЖ БИ НІ?

Скорі переміни політичної карти Європи ставлять у важке положення американське бюро перепису населення. Зближається новий перепис з 1940. року, а між питаннями, на які переписувани мають відповісти, є запит: що ви є з походження? Це питання вирішували за місцем народження.

Уряд перепису свідомий того, що багато людей будуть у великому клопоті, коли їх спитати, до якої держави належить їх місце уродження, і то уряд перепису задумує замість цього питатися за матерню мову.

Українці можуть лише привітати таку зміну. Зовсім слушно каже уряд перепису, що матерня мова далеко важливіша в понятті людей родом з Європи, ніж державна приналежність місця народження.

УЧАСТЬ У „ФРОНТОВИХ“ ОРГАНІЗАЦІЯХ.

Перед комітетом Даеса виступив як свідок Кенет Гоф з Делавау, Висконсин, що приєднався до членства в Молодечій Комуністичній Лізі й подав дані про те, як комуністи в Америці використовують неко-муністичні організації для притягання членів до комуністичної партії.

Між іншими свідок подав низку організацій, яких комуністи вживали для цієї цілі, а

між цими організаціями були такі, на яких зборах і конгресах виступали такі визначні а-мериканці, як жінка президента Рузвелта. Комуністи вживали потім цих визначних людей для затирання людей у свою партію; мовляв, дивіться, участь у нашій партії є зовсім законна, коли така визначна людина, як пані Рузвелтова, з нами буває.

З огляду на те, що це робило з пані Рузвелтової ма-лощо не наганяючи для кому-ністів, конгресмен Даес ува-жав за потрібне додати: „Я хочу ствердити, що всі ці до-кази про те, як комуністи ви-користовували цих поступо-вих людей, не є ще доказом, що ці люди є комуністами а-бо навіть симпатизують з ко-мунізмом... Коли ми ставимо всі ці свідчення на рекорд, то маємо на цілі не чорнити цих людей, але показати, як пра-цює комуністична партія“.

МОЖНА ЩЕ І КРАЩЕ.

Останнє число „Нашого Стягу“, органу Союзу Гетьманців-Державників, принесло низку замітних наказів головного отамана цієї організації.

Забороняє він членам без його дозволу брати участь у зборах і маніфестаціях чужинських народностей, пред-ставляти організацію без до-зволу отамана і т. і. В іншій статті зивається членів боро-нити Америку на випадок вій-ни й співати в урочистих ока-зіях американський національ-ний гімн.

З огляду на слідство Даеса, а ще більше з огляду на мож-ливість участі Америки в вій-ні, такі зарядження повинні би принести бажаний успіх. Ще краще булоб, якби Союз Гет-ьманців-Державників не робив таких заряджень способом мі-літарної організації, але так, як це робить звичайна амери-канська немілітарна організа-ція.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

ЗАХОДОМ 75. ВІДІЛІВ ОДВУ В ДЖЕРЗІ СІТІ

— відіграється —

Турецькі Старости

комедія з козацьких часів в 4. діях

В НЕДІЛЮ, 22. ЖОВТНЯ 1939,

В УКР. НАРОД. ДОМІ,

181-183 FLEET ST., JERSEY CITY.

Початок год. 7. вечером.

Вступ 35 цнт.

ПОДАЄМО ДО ВІДОМА УРЯДНИКІВ І ЧЛЕНІВ ВІДІЛІВ

164 і 333, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

тих відділів відбудуться В НЕДІЛЮ, 22. ЖОВТНЯ (ОCTOBER 22, 1939)

в годині 1. пополудні

В ЦЕРКОВІ ГАЛІ, 706 WARREN STREET, BERWICK, PA.

На цих зборах буде присутній організатор п. Загаевич, який буде говорити про організаційні справи, що є важні для кожного члена й члениці. Тому всі члени повинні кінечно прийти на ці збори, щоб довідатися про такі справи, які кожний член повинен знати. Запрошуємо старших членів, а головню молоддь, до якої організатор промовить також в англійській мові. Також запрошуємо на ці збори урядників і членів з поблизу околиць.

Уряд відділів 164 і 333.

СОЮЗОВЦІ СТЕЙТУ КОНЕКТИКАТ!

ПОДАЄМО ДО ВІДОМА ВІДІЛІВ 10, 18, 23, 54, 59, 67, 84, 138, 250, 254, 262, 277, 350, 370, 381, 387, 390, 414, 421, 434, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

вище згаданих відділів відбудуться В НЕДІЛЮ, 29. ЖОВТНЯ (ОCTOBER 29, 1939)

в годині 2. пополудні

В ЦЕРКОВІ ГАЛІ, 127 PARK STREET, NEW HAVEN, CONN.

На ці збори повинні прийти обов'язково всі уряд-ники та бувші делегати вище поданих відділів. Таксамо запрошується членів головно з поблизу місцевостей. Про справи У. Н. Союзу реферуватиме гол. секретар Укр. Нар. Союзу Д. Галичанин. Таксамо в організаційних справах буде промовляти окружний організатор А. Ма-ланчук.

Комітет відділів У. Н. Союзу стейту Конектикат.

ЛІТАЮЧІ ТВЕРДИНІ

Тому 25 літ були великі і сильні твердині (фортеці) в деяких важливіших частях європейських держав. Ось, напри-клад, за часів Австро-Угор-щини була сильна твердиня (фестунг) у Перемишлі. До-акуруги Перемишля були „форти“, ось як у Седисках, Медиці, Липовиці і т. д. На Знесінні в Перемишлі такі „форти“ були під землею, сильно бетоновані.

З той твердині-та її форте-сь сьогодні й сліду нема! Бо шок значить сьогодні твер-диня на землі, чи під землею, коли теликі панцирні літаки знищать її згорі, з повітря, і то впродовж кількох хвилин?

Від останньої світової війни все основно змінилось. За-мість твердинь на землі по-стають „літаючі твердині“.

Італійський полковник Д. Сильвіо Пелікаро описує ве-ликі повітряні й морські ве-ликани, що їх в останньому часі вибудували Франція та Англія.

Висліди, що їх люди осяг-нули на полі воєнної техніки, є справді великі. Майбутня війна, ведена при допоміг тих „потворів“ з сталі й заліза, переміниться в правдиве пе-кло на землі.

Англія має тепер найновіші воєнні гідропляни (воднопо-вітряні літаки), яких сила тягару й незвичайно велика швидкість є просто дивна.

Найбільшим воєнним гід-роплян англійської воєнної повітряної флотії це „Перт“. Цілий сіро помальований, то-му не видно його на більшій висоті. Має він 48 метрів ши-рини, 16 метрів висоти, а йо-го тягар вносить 17-тон. Мо-же летіти 210 кілометрів на годину. На ньому знаходиться гарматка, що впродовж одної хвилини може вистрілити 100 однокілевих набойів у великій силі розприскування. Крім то-го має 4 машинні кріси. Ці-лий літак є опанцурений. Ста-левій плащ грубости 54 мі-ліметрів покриває всі найваж-ніші площини. Є це правдива літаюча твердиня.

Гідроплян „Перт“ збудува-ли англійці в 1933 році. Коли його випробували й прийняли до англійської повітряної флотії, адміраліція рішила приступити до будови даль-ших літаків цього типу.

Франція має воєнні літаки ще швидші. Є це літаки най-новішого типу, цілі з металю. Такий літак що має три мото-ри у силі 745 HP, може забра-ти з собою 2,500 кілограмів бомб. Може він розвинути швидкість 325 кілометрів на годину. Ця швидкість дає йому змогу віткати перед ворожи-ми мисливими літаками й шрапнелями.

В часі проб ті літаки осяг-нули висоту 7,430 метрів впро-довж 21 минут. Вони можуть взяти з собою запалюючі й газові бомби. Газові бомби, що їх останньо винайшли, є дуже дорогі. Один ладунок газу коштує коло 100 долярів.

Франція має вже велике чи-сло літаків цього типу. Та проти повітряної воєн-ної флотії техніки, видумали протилітакові гармати. На-приклад Франція має найнові-ші протилітакові гармати, так звані „Флак“. Є вони уста-влені на сталевих платформах і мають дивні рухомі люфи. Їх почато виробляти 1933 ро-ку і є вони гордістю армії. Калібер 37 міліметрів. Набої важать дуже мало, але мають величезну силу нищення. Нор-мально така гармата віддає 120 стрілен на минуту, а на ви-падок потреби навіть 200. Ку-лі сягають до висоти 8,400 метрів (майже 8 і пів кіло-метра!) З кінцем 1935 року Франція мала 1,200 гармат цього типу.

Такий самий великий по-ступ зробила техніка воєнних кораблів. В останніх часах

ТРИ НЕВЕЛИЧКІ СЛОВА ОЗНАЧАЮТЬ ГОЛОВНУ ПРИЧИНУ ПОПУЛЯРНОСТІ ТАВН ТАВЕРН!

90 PROOF

Є велика спокуса втягнути до рапсодій отсю знамениту житівку — але ТРИ НЕВЕЛИЧКІ СЛОВА кажуть про що історію! Спробуйте Тавн Таверн іще цього вечора — це „смакує просто чудово!“

Ця віска має 3 роки.

Ждальте Тавн Та-верн своєю назвою в пакуванні і крапінках при-стой улюбленій барі.

НATIONAL DISTILLERS PRODUCTS CORPORATION, NEW YORK

ЕЛЕКТРО-АВТОБУСИ

Провінція Алберти старалася все себе відріжнити від інших канадських провінцій. Вона перша вибрала в 1922 р. при виборах уряд Злучених Фар-мерів Алберти, якого ще не було в Канаді. Коли цей уряд їй надов, попали мешканці Алберти в другу екстрему і вибрали в 1935 р. уряд Су-пільного Кредиту, якого ще не було не лиш у Канаді але й у цілм світі. А вибрали йо-го собі мешканці Алберти то-му, що обіцяв їм грошки на вербі, т. е. 25 долярів дивиден-ди кожному на місяць, на які даремно чекають мешканці Ал-берти вже 4 роки. Місто Ед-монтон є столицею Алберти і тому воно рішило завести в себе щось таке, чого нема ще в Канаді, тобто електро-автобуси. Електро-автобуси, подібні трохи до електричних трамваїв, однаке не потребу-ють рейок, тільки мусять мати подолання через т. зв. тролі з електричними дротами, виса-ченими в повітрі, подібно як електричні трамваї. Спроба-джене шість таких тролів елек-тро-автобусів з Англії. Остан-ню послілку електро-автобусів вислано з Англії впередодень вибуху війни з Німеччиною і вони шасливим трапом обий-нули німецькі субмарини і їх у-же привезено до Едмонтону. За 15 літ ціла вулична комуніка-ція в Едмонтоні буде відбу-ватися при допоміг таких е-лектро-автобусів. Тролі-авто-буси є 33 стони довгі, важать 10-тон кожний і в кожнім є місце на 68 осіб; є 38 місць сидячих і 30 стоячих. У по-рівнянні з електричними трам-ваями тролі-автобуси є нижчі, менші і менше осіб можуть на-раз перевозити.

КНЯЗЬ ЕРНСТ ФОН ШТАРЕМБЕРГ.

бувший віцеканцлер Австрії й бувший приятель Гітлера, по-пав у неласку, втратив маєток і був висланий на вигнання з Німеччини. В його маєтках є 13 замків.

ЧУДОВЕ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД РЕВМАТИЧНИХ БОЛІВ

Не терпіть мускульних болів без-потрібно. Тисячі людей відволі-лися чудовим звільненням від ревматичних болів, від болів мускулах безрів, від звичень і болю м'язів, тільки через інти-рання Пейн-Експеллером. Цей сен-заційний лік приносить славетну полешку скоро. Понад 17 мільйо-нів плешок вже продано. Отже, не чекайте. Купуйте Пейн-Ек-спелер. Питайте за Пейн-Експел-ером з акорес на опакуванні.

ДИВНА ПОГОДЖЕНІСТЬ

Ще в квітні — пише „Ко-муніст“ 3. вересня ц. р. — у Гребенівському вагоноремон-тному пункті Південно-Захід-ньої залізниці створили гурток виавчення „Короткого курсу і-сторії ВКП(б)“. 21 комсомо-лець побажали навчатися в ньому. Однаке гурток відвіду-вала лише половина слухачів, а останнім часом ще менше. В чому ж справа?

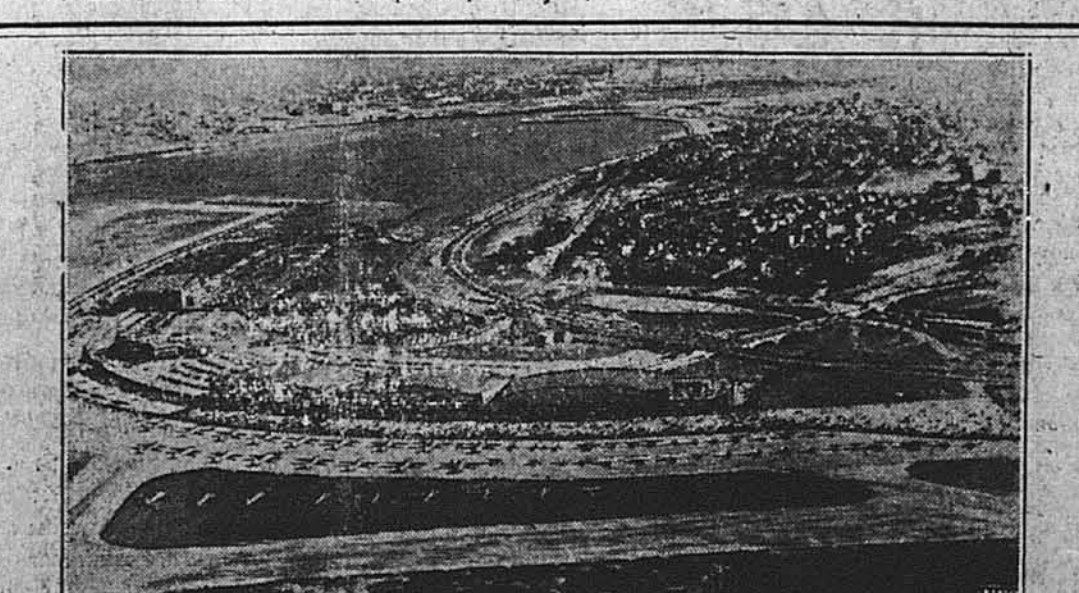
„Слухачі гуртка працюють у різних змінах, а навчання про-вадиться тільки після закінчен-ня першої зміни. В дні занятя гуртка нерідко відбуваються профспілкові збори, технічне навчання тощо. Явка комсо-мольців на ці збори і заняття обов'язкова, бо вони відбува-ються за погодженням з політ-відділом відділу, секретарем парторганізації тов. Ландером і секретарем комсомольської організації тов. Шербаком.“

„Така „погодженість“ політ-відділу і секретарів партійної й комсомольської організації говорить за те, що вони див-ляться крізь пальці на зрив виавчення історії большевиць-кої партії комсомольцями. До-речі цю думку підтверджує і сам секретар парторганізації, т. Ландер.“

СТОЛІТТЯ ПЕРШОЇ ОПЕРИ ВЕРДІА.

Проминає 100 літ від дня появи першої опери Вердіа п. з. „Оберго ді Сан Боніфачіо“. З цього приводу у Біссетр, в рідному місті композитора, організують оперовий сезон з творів Вердіа.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

НАЙБІЛЬШЕ ЛЕТОВИЩЕ В АМЕРИЦІ.

На Норт Бічу, на краю Нью Йорку, відкрито в неділю летовище, що вважається найбільшим в Америці. Коштувало воно 40 мільонів долярів. Буде воно служити теж для перевозу пошти. Вид з літака.

WITH EUROPEAN POWERS-IN AIR

В міжчасі надійшов до гур-
та сам король Тудос, що сту-
лав за своїм військом позаду.
Він по приятельськи стиснув
руку Тарзана і, розпитавши
поспішно про цілу історію,
дав приказ своєму війську до
боротьби з атнейцями. „Напа-
даємо в тій хвилині“, сказав
він, „Проволока працює на
нашу користь!“